

Saksprotokoll

Utvalg: Bystyret
Møtedato: 23.02.2016
Sak: 15/16

Arkivsak: 15/10621
Tittel: **Saksprotokoll: Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene**

Behandling:

Merete Andrea Risan (AP) fremmet følgende tilleggspunkt til et nytt punkt 2:

”Drammen kommune mener det er uheldig at forslaget til nytt inntektssystem for kommunene kommer nå, så langt ut i sammenslåingsprosessene. Dette burde vært et reelt utgangspunkt og vært klart lenge før starten gikk for dialog og nabopratt. Drammen kommune har hele veien vært opptatt av at målet med kommunereformen er best mulig tjenester til våre innbyggere. Med dette forslaget låser nærmest regjeringen inne små kommuner som allerede har sagt nei eller er skeptiske til reformarbeid. Det er en svært uheldig situasjon som skaper uvilje og vil kunne føre til mindre forhandlingslyst og dårligere tjenester for innbyggerne. På sikt vil også småkommunenes tillit til regjeringen svekkes i forhold til andre lignende prosesser.”

Ståle Sørensen (MDG) ba om et gruppemøte.

Innstillingens punkt 1, 2, 3 og 4 ble enstemmig vedtatt.

Første setning i tilleggsforslaget fra AP fikk 24 stemmer (AP + MDG + SV + DB) og falt.

Hele tilleggsforslaget fra AP fikk 17 stemmer (AP + SV) og falt.

Vedtak/innstilling til Bystyret:

Drammen bystyre avgir følgende uttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forslag til nytt inntektssystem for kommunene:

1. Drammen kommune støtter i hovedsak det foreliggende forslag til nytt inntektssystem for kommunene.

2. I forhold til forslag om nye delkostnadsnøkler vil Drammen kommune gi følgende innspill:
 - a) Delkostnadsnøkkel for barnehage
Drammen kommune foreslår at det vurderes et alternativ tre der det kun legges vekt på antall barn i aldergruppen 1-5 år. Dette alternativet tar som utgangspunkt at kommunene i prinsippet har et ansvar for å skaffe barnehageplass til alle barn, uavhengig av foreldrenes valg av arbeidstid og utdanningsnivå. Hensynet til barnets beste må være avgjørende, ikke hensynet til egenskaper ved foreldrene.
 - b) Delkostnadsnøkkel for grunnskole
Innvandrerbarn krever ekstra ressurser. Drammen kommune mener derfor det er uheldig at kriteriet *innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia* gis lavere vekt. Som et minimum bør dette opprettholdes med nåværende vekt, for eksempel ved at *antall innbyggere 6-15 år* vektet tilsvarende ned.
 - c) Delkostnadsnøkkel for sosialhjelp
Drammen kommune støtter forslaget om at *aleneboende 30-66 år* erstatter *urbanitetskriteriet* i delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Det er imidlertid uheldig at viktige sosiale parametre som inngår i opphopingsindeksen vektet ned, og det anbefales at departementet ser nærmere på dette. Det bør også vurderes om man kan finne et bedre og mer intuitivt navn på dette kriteriet.
 - d) Delkostnadsnøkkel for barnevern
Drammen kommune ber departementet arbeide videre med å utvikle kriterier som i større grad forklarer variasjoner i kommunenes utgiftsbehov enn det den foreslåtte delkostnadsnøkkelen for barnevern gjør. Det bes spesielt om at sammenhengen mellom variasjoner i andel ikke-vestlige innvandrere 0-19 år og utgifter innarbeides i delkostnadsnøkkelen.
 - e) Oppdatering av kostnadsnøkkelen
Drammen kommune anbefaler at delkostnadsnøklenes vekt i den samlede kostnadsnøkkelen oppdateres årlig.
3. Drammen kommune støtter forslaget om innføring av et strukturkriterium som i mindre grad enn i dag kompenserer for frivillige smådriftsulemper. Det er viktig at grensen for hvilke kommuner som skal få fullt basistilskudd ikke settes for lavt. Det anbefales derfor at grenseverdien minst settes til 25,4 km som foreslått i alternativ 1. Det bør vurderes om grenseverdien bør settes høyere, da reiseavstand betyr mindre for basistilskuddet etter hvert som stadig mer av kontakten med kommunen kan skje elektronisk.
4. Drammen kommune støtter i utgangspunktet forslaget om at en andel av selskapsskatten skal tilbakeføres til kommunen, men vil be departementet vurdere om den foreslåtte modellen vil være den mest hensiktsmessige.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Roar Paulsen
Arkivsaksnr.: 15/10621 - 2

Arkiv: 103 &13
Dato: 08.02.2016

HØRING – FORSLAG TIL NYTT INNTEKTSSYSTEM FOR KOMMUNENE

INNSTILLING TIL FORMANNSKAPET OG BYSTYRET

Rådmannens forslag til vedtak:

Drammen bystyre avgir følgende uttalelse til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forslag til nytt inntektssystem for kommunene:

1. Drammen kommune støtter i hovedsak det foreliggende forslag til nytt inntektssystem for kommunene.
2. I forhold til forslag om nye delkostnadsnøkler vil Drammen kommune gi følgende innspill:
 - f) Delkostnadsnøkkel for barnehage
Drammen kommune foreslår at det vurderes et alternativ tre der det kun legges vekt på antall barn i aldergruppen 1-5 år. Dette alternativet tar som utgangspunkt at kommunene i prinsippet har et ansvar for å skaffe barnehageplass til alle barn, uavhengig av foreldrenes valg av arbeidstid og utdanningsnivå. Hensynet til barnets beste må være avgjørende, ikke hensynet til egenskaper ved foreldrene.
 - g) Delkostnadsnøkkel for grunnskole
Innvandrerbarn krever ekstra ressurser. Drammen kommune mener derfor det er uheldig at kriteriet *innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia* gis lavere vekt. Som et minimum bør dette opprettholdes med nåværende vekt, for eksempel ved at *antall innbyggere 6-15 år* vektes tilsvarende ned.
 - h) Delkostnadsnøkkel for sosialhjelp
Drammen kommune støtter forslaget om at *aleneboende 30-66 år* erstatter *urbanitetskriteriet* i delkostnadsnøkkel for sosialhjelp. Det er imidlertid uheldig at viktige sosiale parametre som inngår i opphopingsindeksen vektes ned, og det anbefales at departementet ser nærmere på dette. Det bør også vurderes om man kan finne et bedre og mer intuitivt navn på dette kriteriet.

- i) Delkostnadsnøkkel for barnevern
Drammen kommune ber departementet arbeide videre med å utvikle kriterier som i større grad forklarer variasjoner i kommunenes utgiftsbehov enn det den foreslåtte delkostnadsnøkkelen for barnevern gjør. Det bes spesielt om at sammenhengen mellom variasjoner i andel ikke-vestlige innvandrere 0-19 år og utgifter innarbeides i delkostnadsnøkkelen.

 - j) Oppdatering av kostnadsnøkkelen
Drammen kommune anbefaler at delkostnadsnøkklens vekt i den samlede kostnadsnøkkelen oppdateres årlig.
3. Drammen kommune støtter forslaget om innføring av et strukturkriterium som i mindre grad enn i dag kompenserer for frivillige smådriftsulemper. Det er viktig at grensen for hvilke kommuner som skal få fullt basistilskudd ikke settes for lavt. Det anbefales derfor at grenseverdien minst settes til 25,4 km som foreslått i alternativ 1. Det bør vurderes om grenseverdien bør settes høyere, da reiseavstand betyr mindre for basistilskuddet etter hvert som stadig mer av kontakten med kommunen kan skje elektronisk.

 4. Drammen kommune støtter i utgangspunktet forslaget om at en andel av selskapsskatten skal tilbakeføres til kommunen, men vil be departementet vurdere om den foreslåtte modellen vil være den mest hensiktsmessige.

Osmund Kaldheim
rådmann

Trond Julin
kommunaldirektør økonomi og næring

Høring - Forslag til nytt inntektssystem for kommunene

1. Bakgrunn for saken

Som varslet i kommuneproposisjonen for 2016 har Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sendt forslag til nytt inntektssystem for kommunene med virkning fra 1. januar 2017 på høring. I forslaget er inntektssystemet også sett i sammenheng med kommunereformen.

KMD ber i høringsnotatet om å få innspill på enkeltpunkt, i tillegg til eventuelle generelle uttalelser. Høringsfristen er 1. mars 2016. Departementet legger opp til å presentere et helhetlig forslag til nytt inntektssystem i kommuneproposisjonen for 2017.

Kommunesektoren finansieres i hovedsak gjennom frie inntekter, dvs. rammetilskudd og skatt. Det oppstår forskjeller mellom kommunene på grunn av forskjeller i kostnader ved å tilby tjenester og forskjeller i skattegrunnlag. Gjennom utgiftsutjevningen er det i prinsippet full utjevning av forskjeller i ufrivillige kostnader, mens det gjennom skatteutjevningen er en delvis utjevning av skatteinntektene. Et sentralt spørsmål som drøftes i høringsnotatet er i hvilken grad kommuner skal kompenseres fullt ut for smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon.

Størrelsen på, og utformingen av de regionalpolitiske tilskuddene er politisk begrunnet, på samme måte som fastsettelsen av skattens andel av samlede inntekter og graden av inntektsutjevning mellom kommunene.

I høringsforslaget fra KMD presenteres blant annet:

- forslag til nye kostnadsnøkler for kommunene, inkludert en ny modell der det skilles mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper
- endringer i de regionalpolitiske tilskuddene
- en beskrivelse av skatteelementene i inntektssystemet

Rådmannen gjør i dette saksframlegget rede for regjeringens forslag til endringer, og for rådmannens vurdering av forslagene. Rådmannen gjør også rede for hvilke konsekvenser forslagene antas å få for Drammen kommune. KMD har ikke presentert fordelingsvirkninger mellom kommunene i høringsnotatet, men KS har utarbeidet en modell som illustrerer effektene av forslaget. Rådmannens omtale av konsekvenser for Drammen kommune er basert på beregningene til KS.

Kommunal- og moderniseringsdepartementets høringsbrev og forslag til nytt inntektssystem for kommunene av 17. desember 2015 følger som vedlegg 1 og 2 til saken.

2. Nærmere om høringsforslaget

Det er i det etterfølgende gitt en kortfattet omtale av de foreslåtte endringene. For mer utdypende omtale vises til høringsforslaget fra KMD.

2.1 Utgiftsutjevning – kostnadsnøkler

Målet med utgiftsutjevningen er å sette kommunene i stand til å gi innbyggerne likeverdige og gode tjenester. Grunnlaget for denne omfordelingen er kostnadsnøkkelen i utgiftsutjevningen. For at kostnadsnøklerne skal fange opp endringer i befolknings sammensetning, levekår, reiseavstander og andre strukturelle forhold bør disse oppdateres jevnlig. Denne revisjonen av kostnadsnøkkelen er en oppfølging av dette.

Utgiftsutjevningen omfatter velferdstjenester av nasjonal karakter, og tjenester det er knyttet sterke nasjonale føringer til. Gjennom utgiftsutjevningen får kommunene full kompensasjon for ufrivillige kostnadsforskjeller. Utgiftsutjevningen skal sikre innbyggerne i kommunene gode og likeverdige tjenester, og består av kostnadsnøkler for grunnskole, pleie og omsorg, kommunehelse, sosialhjelp, barnevern, barnehager, administrasjon og landbruk. Det er foretatt en vurdering av om også kommunale veier bør inngå, men det anbefales ikke at denne sektoren tas inn. Det foreslås således ingen endringer i hvilke sektorer som skal inngå i utgiftsutjevningen i dette høringsnotatet.

2.2 Foreslåtte endringer i delkostnadsnøkler

Forslaget til nye kostnadsnøkler er hovedsakelig en ren oppdatering av de kostnadsnøkler som gjelder i dag. Kommunal og moderniseringsdepartementet har gjort oppdaterte analyser av alle kostnadsnøkler og det foreslås endringer på bakgrunn av dette. Det foreslås både endring i kriteriene og justerte kriterievekter innenfor flere av delkostnadsnøkler. I tillegg foreslår departementet justering av delkostnadsnøklers vektning i den samlede kostnadsnøkkel.

2.2.1 Delkostnadsnøkkel for barnehager

Kostnadsnøkkel for barnehage kompenserer (i likhet med de andre delkostnadsnøkler) kommunene for variasjoner i antatt behov, og ikke for faktisk aktivitet. Kommunene får blant annet kompensasjon ut i fra antall barn i barnehagealder, og ikke ut i fra antall barnehageplasser. KMD har i høringsnotatet presentert to alternative forslag til delkostnadsnøkkel for barnehage. Anbefalingen i høringsnotatet er å videreføre kriteriene i dagens kostnadsnøkkel, hvor variasjoner i utgiftsbehov til barnehage fanges opp gjennom kriteriene *barn 2-5 år, barn 1 år uten kontantstøtte og innbyggere med høyere utdanning*.

Utdanningskriteriet skal fange opp sammenhengen mellom utdanningsnivået i befolkningen og etterspørselen etter barnehageplasser. Kriteriet har helt siden innføringen av delkostnadsnøkkel vært omdiskutert, selv om utførte analyser viser at det er signifikant sammenheng mellom utdanningsnivå og etterspørsel etter barnehageplasser.

Alternativt foreslår KMD en barnehagenøkkel hvor *innbyggere med høyere utdanning og barn 1 år uten kontantstøtte* tas ut, og erstattes med *antall heltidsansatte* i kommunen. Forklaringskraften til denne modellen anses å være noe lavere enn dagens modell, men vurderes likevel av departementet som en god faglig modell.

Tabellen under viser dagens delkostnadsnøkkel for barnehage, forslag til ny delkostnadsnøkkel og alternativ delkostnadsnøkkel. Forslaget til ny kostnadsnøkkel vil kun gi mindre utslag for Drammen kommune med om lag 0,4 millioner kroner i mindreinntekt. Basert på beregninger KS har foretatt anslås imidlertid at den alternative kostnadsnøkkel vil gi Drammen kommune en merinntekt på om lag 7,3 millioner kroner.

Tabell 1. Forslag til ny delkostnadsnøkkel barnehage

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel	Alternativt forslag ny kostnadsnøkkel
Barn 2-5 år	0,7056	0,7816	
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,1802	0,1042	
Utdanningsnivå	0,1142	0,1142	
Barn 1-5 år			0,8093
Antall heltidsansatte 20-44 år			0,1907
Sum	1,0000	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

Drammen kommune ”taper” i 2016 om lag 2,5 millioner kroner på kriteriene *barn 1 år uten kontantstøtte* og *utdanningsnivå*. Spesielt sistnevnte kriterium har som tidligere påpekt vært betydelig omdiskutert. Departementet påpeker at dagens modell har en noe større forklaringskraft enn den alternative modellen med kriteriet *antall heltidsansatte 20-44 år*. Av de to foreslåtte modellene vil rådmannen foretrekke den alternative kostnadsnøkkelen, da denne antas å ha en større legitimitet enn dagens nøkkel.

Rådmannen vil imidlertid foreslå et tredje alternativ, der man kun legger vekt på antall barn i aldergruppen 1-5 år. Dette alternativet setter hensynet til barnets beste i fokus, og tar som utgangspunkt at kommunene i prinsippet har et ansvar for å skaffe barnehageplass til alle barn, uavhengig av foreldrenes valg av arbeidstid og utdanningsnivå. Det er da lagt vekt på at kostnadsnøkkelen ikke skal virke diskriminerende, men hensynta at barnehagen inngår som en del av barnets totale læringsløp.

2.2.2 Delkostnadsnøkkel for grunnskole

Tabellen under viser dagens delkostnadsnøkkel for skole, og departementets forslag til ny delkostnadsnøkkel. I forslaget til ny kostnadsnøkkel får kriteriet *innbyggere 6-15 år* høyere vekt, mens kriteriene som skal fange opp at kommuner med spredt bosettingsmønster har smådriftsulemper får lavere vekt (*sone* og *nabo*). Basiskriteriet, som skal fange opp at små kommuner har smådriftsulemper, får noe høyere vekt. Kriteriet *innvandrere 6-15 år, eksklusive Skandinavia* har fått noe lavere vekt, mens kriteriet *norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre* er tatt ut av kostnadsnøkkelen. I følge KS’ beregninger vil Drammen kommune isolert sett tape om lag 5 millioner kroner på at dette kriteriet fjernes. Dette motvirkes imidlertid av endret vektig for de øvrige kriteriene, slik at Drammen kommune samlet vil tjene om lag 1 million kroner på de foreslåtte endringene i grunnskolenøkkelen.

Tabell 2. Forslag til ny delkostnadsnøkkel grunnskole

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel
Antall innbyggere 6-15 år	0,8988	0,9154
Sonekriteriet	0,0254	0,0187
Nabokriteriet	0,0254	0,0187
Basis	0,0184	0,0197
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0288	0,0275
Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre, ekskl. Skandinavia	0,0032	
Sum	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

Departementet foreslår at kriteriet *norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre, ekskl. Skandinavia* fjernes da man ikke finner en statistisk signifikant sammenheng mellom kriteriet og utgifter til grunnskole. Drammen kommune har et stort antall elever i denne kategorien, og rådmannen vil derfor påpeke at dette kriteriet i dag gir Drammen kommune et positivt utslag i utgiftsutjevningen i overkant av 5 millioner kroner. Rådmannen vil likevel slutte seg til departementets vurdering og anbefaling på dette punkt.

Innvandrerbarn krever ekstra ressurser. Rådmannen ser det derfor som vesentlig at kriteriet *innvandrere 6-15 år ekskl. Skandinavia* opprettholdes, men tiltrer ikke forslaget om at dette kriteriet vektas ned. Som et minimum bør dette opprettholdes med nåværende vekt, for eksempel ved at *antall innbyggere 6-15 år* vektas tilsvarende ned.

2.2.3 Delkostnadsnøkkel for pleie og omsorg

Tabellen under viser dagens kostnadsnøkkel for pleie- og omsorg og departementets forslag til ny kostnadsnøkkel. Departementets forslag til ny nøkkel består av de samme kriteriene som inngår i dagens nøkkel, men kriterievektene endres noe. Totalt sett øker vektingen av alderskriteriene noe. Dette gjelder særlig aldergruppen 0-66 år, mens vektingen av de eldste og yngste eldre reduseres noe. Kriteriene som skal fange opp kostnadsulemper knyttet til spredt bosettingmønster (*sone* og *nabo*) reduseres, mens *basiskriteriet* (som skal fange opp smådriftsulemper) får økt vekst. Kriteriet *psykisk utviklingshemmede 16 år og over* får redusert vekt. KS beregninger viser at Drammen kommune vil tjene om lag 3,5 millioner kroner på de foreslåtte endringene i pleie- og omsorgsnøkkelen.

Tabell 3. Forslag til ny delkostnadsnøkkel pleie og omsorg

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel
Antall innbyggere 0-66 år	0,1150	0,1846
Antall innbyggere 67-79 år	0,1102	0,1094
Antall innbyggere 80-89år	0,1971	0,2012
Antall innbyggere 90 år og eldre	0,1383	0,1061
Psykisk utviklingshemmede 16 år og eldre	0,1397	0,0972
Ikke gifte 67 år og eldre	0,1323	0,1305
Dødelighet	0,1323	0,1305
Sonekriteriet	0,0116	0,0111
Nabokriteriet	0,0116	0,0111
Basis	0,0120	0,0183
Sum	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

For Drammen kommune er det først og fremst nedvektingen av *psykisk utviklingshemmede 16 år og eldre* som bidrar til merinntektene i forslaget til ny kostnadsnøkkel. Samtidig vil nedvektingen av dette kriteriet sannsynligvis redusere innslagspunktet for denne gruppen ved beregningen av tilskudd til ressurskrevende tjenester, noe som vil gi positivt utslag i dette tilskuddet.

Rådmannen foreslår ingen endringer i forhold til departementets forslag, men vil likevel stille spørsmål ved om delkostnadsnøkkel for pleie og omsorgstjenester reflekterer sammenhengen i kostnadene på en tilfredsstillende måte.

2.2.4 Delkostnadsnøkkel for sosialhjelp

Tabellen under viser dagens kostnadsnøkkel for sosialhjelp, og departementets forslag til ny sosialhjelpsnøkkel. I departementets forslag til ny nøkkel er *urbanitetskriteriet*ⁱ tatt ut, og erstattet av kriteriet *aleneboende 30-66 år*. Urbanitetskriteriet er kommunens folketall opphøyd i 1,2 og fungerer slik at det gir relativt mer i tilskudd til store kommuner enn til små kommune.

Innføringen av kriteriet *aleneboende 30-66 år* på bekostning av *urbanitetskriteriet* begrunnes med at dette kriteriet fanger opp en del av utgiftsvariasjonen i utgifter til sosialhjelp, siden en betydelig del av sosialhjelpsmottakerne er aleneboende. Isolert sett gir denne endringen en positiv effekt for Drammen kommune på nesten 5 millioner kroner. Imidlertid gir foreslåtte endringer i vektingen av de øvrige kriteriene en negativ effekt på nesten 12 millioner kroner, slik at endringene i sosialhjelpsnøkkel gir et netto tap på nesten 7 millioner kroner. Det er særlig nedvektingen av *oppnopingsindeksen*ⁱⁱ som slår negativt ut, mens oppvektingen av *flyktninger uten integreringstilskudd* gir en positiv effekt.

ⁱ Urbanitetskriteriet er lik innbyggertallet i kommunen opphøyd i 1,2. Kriteriet ble tatt inn i inntektssystemet for å fange opp forhold rundt rus og psykiatri, som er vanskelig å fange opp gjennom andre kriterier.

ⁱⁱ Oppnopingsindeksen er sammensatt av antall skilte/separerte, antall arbeidsledige og antall personer med lav inntekt. Kriteriene multipliseres med hverandre, og skal på den måten fange opp at levekårsproblemene virker sammen og forsterker hverandre der de inntreffer samtidig.

Tabell 4. Forslag til ny delkostnadsnøkkel sosialhjelp

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel
Uførepensjonister 18-49 år	0,0924	0,1126
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0948	0,1459
Opphopingsindeks	0,2793	0,1658
Urbanitetskriteriet	0,3575	
Innbyggere 16-66 år	0,1760	0,2386
Aleneboende 30-66 år		0,3371
Sum	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

Rådmannen er i utgangspunktet positiv til forslaget om å erstatte *urbanitetskriteriet* med *aleneboende 30-66 år*. Isolert sett gir dette positivt utslag for Drammen kommune. Rådmannen er også positiv til oppvektingen av *flyktninger uten integreringstilskudd*. Drammen kommune har en høy utgiftsindeks innenfor dette kriteriet, og oppvektingen gir etter rådmannens vurdering et riktigere uttrykk for utgiftsbehovet.

Samlet sett gir likevel forslaget til ny sosialhjelpsnøkkel en negativ virkning for Drammen på nesten 7 millioner kroner. Dette skyldes i stor grad nedvektingen av opphopingskriteriet, som isolert sett gir et negativt utslag for Drammen kommune på mer enn 20 millioner kroner. Etter rådmannens vurdering er det uheldig at viktige sosiale parametre som inngår i opphopingsindeksen vektes ned, og det anbefales at departementet ser nærmere på dette. Det bør også vurderes om man kan finne et bedre og mer intuitivt navn på dette kriteriet.

2.2.5 Delkostnadsnøkkel for barnevern

Tabellen under viser dagens delkostnadsnøkkel for barnevern, og departementets forslag til ny barnevernsnøkkel. Departementet har ikke foreslått endring i kriteriene som inngår i nøkkelen, kun endring i kriterievekter. Kriteriet *innbyggere 0-22 år* får redusert vekt, mens kriteriene *barn 0-15 år med enslig forsørger* og *personer med lav inntekt* får økt vekt. KS beregninger viser at Drammen kommune vil få en merinntekt på om lag 4 millioner kroner som følge av de endringene i kriterievektene. Det er først og fremst oppvektingen av kriteriene *barn 0-15 år med enslig forsørger* og *personer med lav inntekt* som slår positivt ut.

En utfordring både med dagens barnevernsnøkkel, og forslaget til ny nøkkel, er at den kun forklarer en liten andel av forskjellene i kommunenes barnevernsutgifter (om lag ti prosent). Etter forrige revisjon av kostnadsnøkkelen engasjerte departementet Telemarksforskning for å undersøke om det var andre kriterier som kunne være egnet til å forklare utgiftsvariasjonene mellom kommunene. Telemarksforskning foreslo å utvide delkostnadsnøkkelen til å inkludere et rus- og psykiatrikriterium, basert på diagnosestatistikk i NAV. Departementet har valgt å ikke innarbeide dette i kostnadsnøkkelen nå, men varsler at de vil arbeide videre med å konstruere et rus- og psykiatrikriterium som kan brukes i delkostnadsnøkkelen på sikt.

Tabell 5. Forslag til ny delkostnadsnøkkel barnevern

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel
Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,3590	0,4122
Personer med lav inntekt	0,1926	0,2577
Innbyggere 0-22 år	0,4485	0,3301
Sum	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

Forslaget til delkostnadsnøkkel for barnevern forklarer for liten andel av utgiftsvariasjonene mellom kommunene. Det er derfor positivt at KMD varsler at man vil arbeide videre med å utvikle nye kriterier. Rådmannen vil spesielt påpeke at andel ikke-vestlige innvandrere 0 – 19 år kan forklare en stor del av utgiftsvariasjonen i barnevernet. Det anbefales derfor at det innarbeides et kriterium som tar hensyn til dette, for eksempel ved at *innbyggere 0-22 år* vektet noe ned.

2.2.5 Delkostnadsnøkkel for kommunehelsetjeneste

Tabellen under viser dagens kostnadsnøkkel for kommunehelsetjenesten, og forslag til ny delkostnadsnøkkel. I departementets forslag til kostnadsnøkkel får alderskriteriene økt vekt, noe som må sees i sammenheng med at *dødelighetskriteriet* er tatt ut og erstattet med *innbyggere over 67 år*. I forslaget til ny kostnadsnøkkel får *bosettingskriteriene (sone og nabo)* lavere vekt, mens *basiskriteriet* får høyere vekt. Kriterieendringene gir i sum begrenset utslag for Drammen kommune. Imidlertid slår endringene i kriterievektingen positivt ut, slik at de foreslåtte endringene i kommunehelsenøkkel er beregnet å gi en netto merinntekt i overkant av 3 millioner kroner.

Tabell 6. Forslag til ny delkostnadsnøkkel kommunehelsetjeneste

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel
Antall innbyggere 0-22 år	0,3449	0,2815
Antall innbyggere over 22 år	0,4481	
Antall innbyggere 23-66 år		0,3011
Antall innbyggere over 67 år		0,2911
Dødelighet	0,0546	
Sonekriteriet	0,0478	0,0284
Nabokriteriet	0,0478	0,0284
Basiskriteriet	0,0568	0,0695
Sum	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

Rådmannen støtter departementets forslag om å øke vektingen av de alderbaserte kriteriene, og har for øvrig ingen kommentarer til forslaget til ny delkostnadsnøkkel for kommunehelsetjenesten.

2.2.5 Delkostnadsnøkkel for administrasjon, landbruk og miljø

I dag er det en felles kostnadsnøkkel for administrasjon, landbruk og miljø, som består av kriteriene *andel innbyggere*, *basiskriteriet* og et *landbrukskriterium* (som igjen er bygd opp av fire kriterier). I høringsnotatet har departementet foreslått å splitte denne kostnadsnøkkelen opp i to nøkler; en for administrasjon og miljø og en for landbruk. Tabellen under viser forslag til kriterier og kriterievekter for de nye delkostnadsnøkklene. KS' beregninger viser at de nye nøklene vil gi Drammen kommune en merinntekt på nesten 2,3 millioner kroner, i hovedsak som følge av endret vekting.

Tabell 7. Forslag til ny delkostnadsnøkkel administrasjon, landbruk og miljø

Kriterium	Dagens kostnadsnøkkel	Forslag ny kostnadsnøkkel administrasjon og miljø	Forslag ny kostnadsnøkkel landbruk
Andel innbyggere	0,8518	0,8827	
Basiskriteriet	0,1171	0,1173	
Landbrukskriteriet	0,0311		
Antall jordbruksbedrifter i kommunen			0,6790
Antall jordbrukseiendommer i kommunen			0,2760
Kommunens areal			0,0450
Sum	1,0000	1,0000	1,0000

Rådmannens vurdering

Rådmannen har ingen konkrete innspill til departementets forslag til nye kostnadsnøkler for administrasjon, miljø og landbruk. I forhold til intensjonene med inntektssystemets utgiftsutjevning kan det imidlertid stilles spørsmål ved berettigelsen av å ha egen kostnadsnøkkel for en bestemt type næring.

2.3 Samlet kostnadsnøkkel

2.3.1 Delkostnadsnøkklens vekt i samlet kostnadsnøkkel

Delkostnadsnøkklens vektet sammen til en samlet kostnadsnøkkel på grunnlag av sektorenes relative størrelse (målt etter andel regnskapsførte utgifter). KMD har med bakgrunn i nye regnskapsdata hentet fra KOSTRA 2014, samt oppgaveendringer og innlemminger til og med statsbudsjettet for 2016, oppdatert delkostnadsnøkklens vekt i den samlede kostnadsnøkkelen. Nøkkelandelen ble sist revidert i 2011. KMD varsler at de i kommuneproposisjonen vil vurdere hvor ofte nøkkelandelene (sektorvektene) skal oppdateres med utgiftsandelere.

Forslag til endret vektig av delkostnadsnøkklene fremgår av tabell 12 i tabellvedlegget til slutt i saksframlegget. Beregninger fra KS anslår at oppdateringen av delkostnadsnøkklens vekt i den samlede kostnadsnøkkelen vil gi Drammen kommune en inntektsøkning på 11,4 millioner kroner.

Rådmannens vurdering

Rådmannen vil understreke betydningen av at inntektssystemets kostnadsnøkler revideres jevnlig. KMD varsler i høringsnotatet at man i kommuneproposisjonen vil vurdere hvor ofte nøkkelandelene (sektorvektene) skal oppdateres. Rådmannen vil anbefale at det legges opp til at denne oppdateringen skjer årlig, slik at man får tatt hensyn til at utgiftsveksten i de ulike sektorene utvikler seg forskjellig over tid.

2.3.2 Forslag til samlet kostnadsnøkkel for kommunene

Kriteriene i de ulike kostnadsnøkklene er vektet sammen til forslag til ny, samlet kostnadsnøkkel for kommunene, der kriteriets vekt i den enkelte delkostnadsnøkkel multipliseres med sektorenes andel av den samlede kostnadsnøkkelen. For kriterier som inngår i flere delkostnadsnøkler summeres vektningen for de ulike sektorene.

Dagens samlede kostnadsnøkkel og forslag til ny nøkkel fremgår av tabell 11 i tabellvedlegget bakerst i saksfremlegget. I forslaget til ny kostnadsnøkkel utgjør alderkriterier om lag 71,9%, mot om lag 69,6% i dag. Basiskriteriet får også en noe høyere vektning, mens bosettingskriteriene – sonekriteriet og nabokriteriet – får mindre betydning enn i dag.

2.4 Nytt strukturkriterium – kompensasjon for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen

I inntektssystemet i dag legges det til grunn at smådriftsulemper er en ufrivillig kostnad for kommunene. Denne kostnaden kompenseres fullt ut gjennom utgiftsutjevningen, på lik linje med andre ufrivillige kostnadsforskjeller mellom kommunene.

Kompensasjonen for smådriftsulemper gis gjennom basiskriteriet i kostnadsnøkkelen med et likt beløp per kommune. I 2016 er dette beløpet om lag 13,2 millioner kroner per kommune, og utgjør i sum om lag 5,6 milliarder kroner. De minste kommunene får med dette et høyere beløp per innbygger enn de større kommunene. For eksempel utgjør dette nærmere 64 000 kroner per innbygger for Utsira, mens det utgjør 197 kroner per innbygger for Drammen og 20 kroner per innbygger for Oslo. Departementet peker på at dette svekker nøytraliteten i inntektssystemet, og gir insentiv til å opprettholde en kommunestruktur med mange små kommuner.

Høringsforslaget presenterer et opplegg for å skille mellom frivillige og ufrivillige smådriftsulemper, gjennom bruk av et strukturkriterium for fastsettelse av basistilskudd. KMD's forslag bygger videre på en modell som ble utredet av Borgeutvalget i NOU 2005:18). Det nye strukturkriteriet måler reiseavstand for den enkelte innbygger for å nå 5 000 innbyggere (måles med utgangspunkt i grunnkretsens befolkningsmessige sentrum) uavhengig av kommunegrensen. I følge høringsnotatet vil kommunenes verdi på strukturkriteriet (reiseavstandene) gi en indikasjon på i hvilken grad smådriftsulempene kan ses på som frivillige eller ufrivillige.

Gjennomsnittet for alle kommunens innbyggere blir kommunens verdi. Kommuner med reiseavstand over et visst nivå antas å ha ufrivillige smådriftsulemper, og skal få fullt basistilskudd. Strukturkriteriet benyttes således til å gradere kommunenes basistilskudd. Mens alle kommuner i dag får et fullt basistilskudd, vil bruken av et strukturkriterium medføre at kommunene får mellom 0 og 14,2 millioner kroner i basistilskudd.

Det skisseres tre mulige grenseverdier for måling av reiseavstanden i strukturkriteriet; 25,4 km, 16,5 km eller 13,3 km. Som det fremgår av tabellen nedenfor vil antall kommuner med full verdi på basiskriteriet variere mellom 108 og 206 – avhengig av hvilken grenseverdi som legges til grunn.

Tabell 8. Antall kommuner – utslag på basiskriteriet ved ulike grenseverdier

	Antall kommuner med full verdi på basiskriteriet (lik 1)	Antall kommuner med verdi på basiskriteriet mellom 1 og 0,5	Antall kommuner med verdi på basiskriteriet under 0,5
Grenseverdi lik 25,4 km	108	103	217
Grenseverdi lik 16,5 km	175	91	162
Grenseverdi lik 13,3 km	206	83	139

Kommunesektorens samlede inntekter vil ikke bli berørt av forslaget, fordi reduksjonen i basistilskudd vil bli beholdt i det samlede inntektssystemet. Frigjorte penger tilbakeføres med et likt beløp per innbygger til alle kommuner. Omleggingen vil imidlertid gi tydelige omfordelingsvirkninger mellom kommunene.

Gradering av basiskriteriet er foreløpig ikke inkludert i departementets forslag til ny kostnadsnøkkel, men dette vil bli en del av kostnadsnøkkel når modellen innføres. Endelig utforming av en slik modell blir presentert i kommuneproposisjonen for 2017. I høringsrunden ønskes det innspill og kommentarer til innretningen på denne modellen, og den prinsipielle vurderingen av om alle smådriftsulemper i kommunal tjenesteproduksjon bør kompenseres fullt ut gjennom utgiftsutjevningen i inntektssystemet.

Drammen kommune kommer med den foreslåtte modellen ut med en reiseavstand på bare 1,3 km for å nå 5000 personer. Dette gjør at kommunens basistilskudd vil bli betydelig redusert i forhold til dagens modell. På den annen side vil det bli frigjort betydelige beløp i inntektssystemet ved at langt færre kommuner enn i dag vil oppnå fullt basistilskudd, jfr. tabell 9.

I tabellen nedenfor vises virkningene for Drammen kommune i de tre alternativene med ulike grenseverdier for reiseavstanden. I alternativ 1 med grenseverdi på 25,4 km vil Drammen kommune få et basistilskudd på kun kroner 745 000, men vil samtidig tilføres 36 millioner kroner gjennom frigjorte midler som tilfaller innbyggertilskuddet. Netto merinntekt for Drammen blir etter dette 22,6 millioner kroner. Med de andre alternativene vil kommunens basistilskudd øke noe, men effekten av frigjorte midler - og dermed netto merinntekt – vil reduseres til henholdsvis 13,5 og 9,5 millioner kroner.

Tabell 9. Økonomisk utslag forslag til differensiert basistilskudd

Mill. kroner	Alternativ 1 Grenseverdi 25,4 km	Alternativ 2 Grenseverdi 16,5 km	Alternativ 3 Grenseverdi 13,3 km
Basistilskudd 2016*	14,229	14,229	14,229
Differensiert basistilskudd (nytt)	0,745	1,146	1,422
Omdisponering frigjorte midler	36,041	26,548	22,300
Sum netto effekt strukturkriteriet	22,557	13,465	9,493
*) Med forslag til ny kostnadsnøkkel			

Rådmannens vurdering

Rådmannen vil anbefale at Drammen kommune støtter forslaget om innføring av strukturkriterium som i mindre grad enn i dag kompenserer for frivillige smådriftsulemper. Det er viktig at grensen for hvilke kommuner som skal få fullt basistilskudd ikke settes for lavt, da dette kan bremse opp de frivillige prosessene rundt kommunesammenslåing. Rådmannen vil derfor anbefale at grenseverdien minst settes til 25,4 km som foreslått i alternativ 1. Det bør vurderes om grenseverdien bør settes høyere, da stadig mer av kontakten med kommunen som grunnlag kan løses via elektroniske løsninger. Reiseavstand har derfor mindre betydning for basistilskuddet, men vil fortsatt være relevant i forhold til kommunenes tjenester.

2.5 Regionalpolitiske tilskudd mv.

I dagens inntektssystem er fem tilskudd regionalpolitisk begrunnet; småkommunetilskuddet, distriktstilskudd Sør-Norge, Nord-Norge og Namsdalstilskuddet, veksttilskuddet og storbytilskuddet. De regionalpolitiske tilskuddene utgjør i sum om lag 3,9 mrd. kroner i 2016, og 321 av 428 kommuner mottar ett eller flere tilskudd. De regionalpolitiske tilskuddene finansieres innenfor rammetilskuddet. I tillegg til disse tilskuddene er skjønnstilskuddet delvis regionalpolitisk begrunnet.

I høringsnotatet foreslås at småkommunetilskudd, Nord-Norge-/ Namdalstilskudd og distriktstilskudd Sør-Norge samles i to nye tilskudd; Nord-Norge-tilskudd og Sør-Norge-tilskudd. Småkommunetilskuddet foreslås videreført innenfor de to nye tilskuddene, som et eget småkommunetillegg. Småkommunetillegget differensieres med distriktsindeksen (som er et mål på graden av distriktpolitiske utfordringer knyttet til bl.a. arbeidsmarked og demografi). På den måten blir også graden av distriktsutfordringer, og ikke bare innbyggertall, avgjørende for størrelsen på småkommunetillegget.

Formålet med endringene i de regionalpolitiske tilskuddene som presenteres i høringsnotatet er å forenkle tilskuddsstrukturen og å knytte de regionalpolitiske tilskuddene tettere opp til øvrig distriktpolitikk. En gradvis endring i fordelingen av de regionalpolitiske tilskuddene til et system der mer fordeles per innbygger og mindre per kommune vil gjøre inntektssystemet mer nøytralt i forhold til endringer i kommunestrukturen.

Forslag til satser for de nye tilskuddene vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen for 2017. Samlet bevilgning for tilskuddene vil bli bestemt i forbindelse med de årlige budsjettprosessene. Dersom omfanget av distriktstilskuddene reduseres og innbyggertilskuddet økes tilsvarende, vil dette gi en positiv effekt for Drammen kommunes rammetilskudd.

Departementet legger opp til en egen prosess for skjønnstilskuddet i forbindelse med fastsetting av skjønnsrammen for 2017. Skjønnstilskuddet og veksttilskuddet er derfor holdt utenom i denne gjennomgangen. Fram mot kommuneproposisjonen for 2017 vil regjeringen vurdere nærmere om veksttilskuddet skal innlemmes i inndelingstilskuddet.

Kommunene Oslo, Berge, Trondheim og Stavanger mottar i dag storbytilskudd med et likt beløp på kroner 371 per innbygger. Departementet skriver i høringsnotatet at man vil vurdere å endre omfanget og innretningen på storbytilskuddet, slik at det i større grad knyttes opp mot andre forhold enn bare innbyggertall.

2.6 Skatteelementer i inntektssystemet

Skatteinntekter er en viktig finansieringskilde for kommunesektoren. Skatteelementene i inntektssystemet består i hovedsak av tre elementer:

- Fastsetting av skattens andel av de samlede inntektene
- Hvilke skatter som skal tilfalle kommunene
- Graden av utjevning av skatteinntekter mellom kommunene

Skatteinntektene utgjør i dag om lag 40 % av kommunesektorens samlede inntekter. Kommunenes inntekter fra personskatt og naturressursskatt inngår i inntektsutjevningen. I de periodene kommunene har beholdt deler av selskapsskatten, har denne også blitt utjevnet. Det er frivillig om kommunene vil innføre eiendomsskatt, og denne blir ikke utjevnet mellom kommunene.

Dagens inntektsutjevning er en symmetrisk modell hvor kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet, målt per innbygger, blir kompensert for 60 % av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet blir tilsvarende trukket for 60 %. I tillegg blir kommuner med skatteinngang under 90 % av landsgjennomsnittet kompensert for 35 % av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 % av landsgjennomsnittet. Gjennom skatteutjevningen ble det i 2014 omfordelt 7,6 mrd. kroner. Før utjevningen varierte kommunenes skatteinntekter fra personskatt og naturressursskatt per innbygger mellom 53 og 281 % av landsgjennomsnittet, mens etter utjevning varierte skatteinntektene mellom 93 og 171 %.

I høringsnotatet drøftes de ulike skatteelementene og utviklingen i disse over tid. Det er i høringsforslaget ikke lagt fram forslag til endringer, men vises til at skatteandel og graden av skatteutjevning er noe som fastsettes hvert år i statsbudsjettet.

Selskapsskatt

Selv om Regjeringen signaliserte en helhetlig gjennomgang av inntektssystemet, ble det allerede i kommuneproposisjonen for 2016 varslet at fra og med 2017 vil kommunene bli tilført inntekter via en ny modell for selskapsskatt. Denne modellen er basert på vekst i lokal verdiskapning. Modellen skal gi kommunene et sterkere insentiv til å legge til rette for næringsutvikling ved at deler av verdiskapningen føres tilbake til lokalsamfunnet. Kommuner med vekst i lønnssummen i private foretak over en periode på fire år vil motta en andel av den nye selskapsskatten. Den nye selskapsskatten skal inngå i skatteutjevningen. Endelig modell for selskapsskatten vil bli lagt fram i kommuneproposisjonen for 2017.

Rådmannens vurdering

Rådmannen er i utgangspunktet positiv til at det gjeninnføres en andel av selskapsskatten til kommunene. Det er viktig å finne en balanse mellom å sikre kommunene et forutsigbart finansieringsgrunnlag og samtidig ha insentiver som sikrer næringsutvikling. Dette tilsier at en del av verdiskapningen bør beholdes i kommunene.

Selskapsskatt er imidlertid komplisert, og det er vanskelig å finne treffsikre modeller. Modellen som ble skissert i kommuneproposisjonen tar kun utgangspunkt i veksten i lønnssummer, og ser dermed helt bort fra nivået på lønnssummene i et gjennomsnitt over flere år. Dette innebærer at ordningen fremstår som et eget «veksttilskudd» innenfor næringsområdet. Rådmannen er usikker på om dette er den mest hensiktsmessige modellen for tilbakeføring av selskapsskatt til kommunene.

3. Oppsummering

Positive økonomiske virkninger

Som det fremgår av vurderingene tidligere i saksfremlegget vil de foreslåtte endringer i inntektssystemet i hovedsak gi positive virkninger for Drammen kommune. De foreslåtte endringene i kostnadsnøkklene fanger i større grad opp kommunens utgiftsbehov øker kommunens utgiftsindeks med 0,6 prosent, fra 0,98578 til 0,099148. Dette fremgår nærmere av tabell 13 i tabellvedlegget.

De økonomiske virkningene av endringene i kostnadsnøkklene er oppsummert i tabellen nedenfor. Som tabellen viser vil de foreslåtte endringer i delkostnadsnøkklene gi en samlet merinntekt på 7,1 millioner kroner. I tillegg vil endret vektning av delkostnadsnøkklene gi en merinntekt på 11,4 millioner kroner, slik at den samlede virkningen av endringene i utgiftsutjevningen blir på 18,5 millioner kroner. En mer detaljert spesifisering av utslagene av endringer i kostnadsnøkkelene fremgår for øvrig av tabell 14 i tabellvedlegget til slutt i saksfremlegget.

Hvis man og i tillegg legger alternativ 1 i det foreslåtte strukturkriteriet til grunn vil den positive effekten øke med ytterligere 22,6 millioner kroner, slik at samlede virkninger blir en merinntekt på om lag 41 millioner kroner.

Tabell 10. Utslag av endringer i utgiftsutjevningen for Drammen kommune (mill. kr)

Delkostnadsnøkkel	Endring i delkostnadsnøkler	Endret vektig av delkostn. nøklene	Sum endring kostn.nøkler
Grunnskole	1,050	4,907	5,957
Pleie og omsorg	3,493	-0,958	2,535
Kommunehelse	3,235	-2,005	1,230
Sosialhjelp	-6,852	2,889	-3,963
Barnehage	-0,141	-0,296	-0,437
Barnevern	4,084	3,095	7,179
Administrasjon	2,263	3,748	6,011
Sum ny kostnadsnøkkel	7,132	11,380	18,512
Virkning nytt strukturkriterium *)			22,557
Sum ny kostnadsnøkkel og strukturkriteriet			41,069
*) Alternativ med grenseverdi = 25,4 km			

Innspill til KMD's høringsforslag

Rådmannen mener at Kommunal- og departementets forslag til nytt inntektssystem er basert på gode faglige vurderinger, og anbefaler derfor at Drammen kommune i hovedsak bør slutte seg til foreslåtte endringer. Som innspill til kommunens høringsuttalelse har rådmannen i saksfremlegget likevel valgt å trekke frem enkelte forhold og sammenhenger som bør vurderes nærmere:

- Forhold innenfor de foreslåtte delkostnadsnøkklene for barnehage, grunnskole, sosialhjelp og barnevern
- Forslaget om et stukturkriterium støttes, men det bør vurderes om grenseverdien for fullt basistilskudd skal settes høyere enn i alternativ 1 (25,4 km)
- Forslaget om at en andel av selskapskatten skal tilbakeføres kommunene støttes, men det bør vurderes om den foreslåtte vekstbaserte modellen er den mest hensiktsmessige

Rådmannen vil avslutningsvis understreke at man i innspillene har forsøkt å vektlegge forhold av prinsipiell betydning, uavhengig av hvordan utslagene vil bli for Drammen kommune.

Kommunereformen

Som kjent forhandler Drammen og Svelvik kommuner om å slå seg sammen til en ny kommune fra 1. januar 2020. Da iverksettelsen ligger noen år fram i tid har rådmannen i denne omgang ikke foretatt beregninger for hvordan nytt inntektssystem vil slå ut for den nye kommunen. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til dette etter at regjeringen har lagt fram forslag til nytt inntektssystem.

Tabellvedlegg:

- Tabell 11 Hovedkostnadsnøkkel – nåværende og forslag til ny nøkkel
- Tabell 12 Forslag til endringer i delkostnadsnøklenes vektning
- Tabell 13 Ny kostnadsnøkkels virkning for Drammen kommunes kostnadsindeks
- Tabell 14 Drammen kommune – samlet virkning av forslag til endringer i kostnadsnøkkel

Vedlegg:

1. Høringsbrev av 17.12.2015 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet
2. Høringsnotat fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet
3. Notat av 14.01.2016 fra KS vedr. forslag til nytt inntektssystem for kommunene
4. Uttalelse fra Fagforbundet Drammen

Tabellvedlegg

Tabell 11. Hovedkostnadsnøkkel – nåværende og forslag til ny nøkkel

Kriterium	Vekt i dagens kostnadsnøkkel	Vekt i forslag ny kostnadsnøkkel
Andel innbyggere 0-1 år	0,0055	0,0056
Andel innbyggere 2-5 år	0,1268	0,1445
Andel innbyggere 6-15 år	0,2880	0,2659
Andel innbyggere 16-22 år	0,0210	0,0233
Andel innbyggere 23-66 år	0,0938	0,1101
Andel innbyggere 67-79 år	0,0453	0,0549
Andel innbyggere 80-89 år	0,0693	0,0762
Andel innbyggere 90 år og over	0,0464	0,0384
Basiskriteriet	0,0226	0,0244
Sonekriteriet	0,0132	0,0101
Nabokriteriet	0,0132	0,0101
Landbrukskriteriet	0,0029	0,0022
Innvandrere 6-15 år, ekskl. Skandinavia	0,0083	0,0071
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,0461	0,0339
Ikke-gifte 67 år og over	0,0437	0,0455
Dødelighet	0,0460	0,0455
Uføre 18-49 år	0,0046	0,0058
Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0047	0,0076
Opphopningsindeks	0,0139	0,0086
Aleneboende 30-66 år		0,0174
Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,0115	0,0159
Lavinntektskriteriet	0,0062	0,0099
Andel barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	0,0177
Innbyggere med høyere utdanning	0,0188	0,0194
Urbanitetskriteriet	0,0177	
Norskfødte 6-15 år med innvandrerforeldre, ekskl. Skandinavia	0,0009	
Sum	1,0000	1,0000

Tabell 12. Forslag til endringer i delkostnadsnøkklens vektning

	Vekt i dagens kostnadsnøkkel	Vekt i dagens kostnadsnøkkel	
Pleie og omsorg	33,0 %	34,8 %	↑
Grunnskole	28,8 %	25,9 %	↓
Barnehage	16,4 %	17,0 %	↑
Administrasjon, miljø og landbruk	9,3 %	8,4 %	↓
Sosialtjenester	5,0 %	5,2 %	↑
Kommunehelsetjenester	4,2 %	4,9 %	↑
Barnevern	3,2 %	3,9 %	↑

Tabell 13. Ny kostnadsnøkkelens virkning for Drammen kommunes kostnadsindeks

Sektorer	2016	Høringsdok	Endring i pst
	Kostnadsindeks	Kostnadsindeks	
Barnehage	0,98336	0,98309	0,0 %
Administrasjon	0,87432	0,88179	0,9 %
Skole	0,94754	0,94866	0,1 %
Pleie- og omsorg	0,98050	0,98376	0,3 %
Helse	0,88952	0,91316	2,7 %
Barnevern	1,10985	1,14903	3,5 %
Sosialhjelp	1,46211	1,41957	-2,9 %
Ny kostnadsnøkkel	0,98578	0,99148	0,6 %

Tabell 14. Drammen kommune – samlet virkning av forslag til endringer i kostnadsnøkkel

Beregning av utgiftsbehov - tillegg/trekk i kroner for år (utgiftsutjevnevede tilskudd)														
	2016						Høring - ny kostnadsnøkkel						ENDRING	
	HELE LANDET		DRAMMEN				HELE LANDET		DRAMMEN					
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb	Kroner per innb.	1000 kroner
Innbyggere 0-1 år	0,0055	119 434	1 570	1,010727	0,01 %	3	0,0056	119 434	1 570	1,010727	0,01 %	3	0	3
Innbyggere 2-5 år	0,1268	252 867	3 233	0,983050	-0,21 %	-103	0,1445	252 867	3 233	0,983050	-0,24 %	-118	-14	-974
Innbyggere 6-15 år	0,2880	624 443	7 924	0,975694	-0,70 %	-337	0,2659	624 443	7 924	0,975694	-0,65 %	-311	26	1 744
Innbyggere 16-22 år	0,0210	463 560	5 526	0,916573	-0,18 %	-84	0,0233	463 560	5 526	0,916573	-0,19 %	-93	-9	-623
Innbyggere 23-66 år	0,0938	2 994 310	39 208	1,006792	0,06 %	31	0,1101	2 994 310	39 208	1,006792	0,07 %	36	5	359
Innbyggere 67-79 år	0,0453	514 829	7 088	1,058578	0,27 %	128	0,0549	514 829	7 088	1,058578	0,32 %	155	27	1 826
Innbyggere 80-89 år	0,0693	176 493	2 375	1,034661	0,24 %	116	0,0762	176 493	2 375	1,034661	0,26 %	127	12	776
Innbyggere 90 år og over	0,0464	43 584	570	1,005564	0,03 %	12	0,0384	43 584	570	1,005564	0,02 %	10	-2	-145
Basiskriteriet	0,0226	428	1	0,179646	-1,85 %	-892	0,0244	428	1	0,179646	-2,00 %	-963	-71	-4 793
Sone	0,0132	20 423 994	110 548	0,416173	-0,77 %	-371	0,0101	20 423 994	110 548	0,416173	-0,59 %	-284	87	5 875
Nabo	0,0132	9 255 496	40 632	0,337542	-0,87 %	-421	0,0101	9 255 496	40 632	0,337542	-0,67 %	-322	99	6 667
Landbrukskriteriet	0,0029	1,0000	0,0010	0,075530	-0,27 %	-129	0,0022	1,00000	0,0010	0,073219	-0,20 %	-98	31	2 084
Innvandr 6-15 år, ekskl Skandinavia	0,0083	43 501	779	1,376893	0,31 %	150	0,0071	43 501	779	1,376893	0,27 %	129	-22	-1 468
Norskfødte med innvandrereforeldre 6-15 år, ekskl Skandinavia	0,0009	43 136	1 535	2,736091	0,16 %	75	0,0000	43 136	1 535	2,736091	0,00 %	-	-75	-5 072
Flyktninger uten integreringsstilskudd	0,0047	137 550	4 054	2,266140	0,60 %	286	0,0076	137 550	4 054	2,266140	0,96 %	463	177	11 920
Dødlighetskriteriet	0,0460	31 327	426	1,045569	0,21 %	101	0,0455	31 327	426	1,045569	0,21 %	100	-1	-74
Barn 0-15 år med enslig forsørger	0,0115	130 341	1 885	1,111968	0,13 %	62	0,0159	130 341	1 885	1,111968	0,18 %	86	24	1 599
Lavinntekt	0,0062	240 864	4 542	1,449897	0,28 %	134	0,0099	240 864	4 542	1,449897	0,45 %	214	80	5 404
Uføre 18-49 år	0,0046	87 649	1 039	0,911445	-0,04 %	-20	0,0058	87 649	1 039	0,911445	-0,05 %	-25	-5	-345
Opphopningsindeks	0,0139	208	6	2,170654	1,63 %	783	0,0086	208	6	2,170654	1,01 %	484	-298	-20 141
Urbanitetskriteriet	0,0177	44 631 326	618 606	1,065704	0,12 %	56	0,0174	44 631 326	618 606	1,065704	0,12 %	56	-56	-3 775
Aleneboende 30 - 66 år	0,0174	482 014	7 206	1,149467	0,26 %	125	0,0174	482 014	7 206	1,149467	0,26 %	125	125	8 443
Psykisk utviklingshemmede 16 år og over	0,0461	18 564	192	0,795228	-0,94 %	-454	0,0339	18 564	192	0,795228	-0,69 %	-334	120	8 110
Ikke-gifte over 67 år	0,0437	328 412	4 732	1,107867	0,47 %	227	0,0455	328 412	4 732	1,107867	0,49 %	236	9	630
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	39 202	503	0,986545	-0,04 %	-19	0,0177	39 202	503	0,986545	-0,02 %	-11	8	520
Innbyggere med høyere utdanning	0,0188	1 241 076	15 822	0,980223	-0,04 %	-18	0,0194	1 241 076	15 822	0,980223	-0,04 %	-18	-1	-39
Kostnadsindeks	1,000			0,985783	-1,42 %	-684	1,000			0,991485	-0,85 %	-410	274	18 510
Endringene i delkostnadsnøkkel skyldes:														
Endringer i kriterieverdier og vektning av kriteriene														
<i>Herav: Pleie og omsorg</i>														
Grunnskole														
Barnehage														
Administrasjon, miljøvern og landbruk														
Sosialtjeneste														
Kommunehelsetjenester														
Barnevern														
106														
7 132														
<i>Herav: Pleie og omsorg</i>														
Grunnskole														
Barnehage														
Administrasjon, miljøvern og landbruk														
Sosialtjeneste														
Kommunehelsetjenester														
Barnevern														
169														
11 379														
<i>Herav: Pleie og omsorg</i>														
Grunnskole														
Barnehage														
Administrasjon, miljøvern og landbruk														
Sosialtjeneste														
Kommunehelsetjenester														
Barnevern														
0,00														
0														
Sum endring														
274														
18 510														

DRAMMEN
KOMMUNE